

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-út 4. szám
hova a előfizetési pénzek
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitási díj egy sor
közlési díj 50 fillér

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELNIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR
Égész évre 10 kor. — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-út 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemény.

866/901.

Hirdetmény.

A szarvasi „siratói és bezinai” szőlőknek hegyközséggé való alakulása tervezetvé az 1894. évi XII. törvényekhez kiadott földmívelésügyi miniszteri utasítás 62 §-a értelmében az alakuló közgyűlésre határidőül február 23-ik napjának d. u. 3 óráját tűzöm ki Szarvas község házához s fölívom az érdekelt szőlőtulajdonosokat, hogy a gyűlésen saját érdekeikben megjelenni el ne mulasszák.

Szarvason, 1901. február 12.

főszolgabíró h.

Salacz, s. k.

szolgabíró.

Nehéz probléma.

Együtt fekszik már a belügyminis-
teriumban a rengeteg irás, melyben az ország összes
vármegyei mondanak véleményt arról, hogyan
lehet a közigazgatást egyszerűsíteni. Hogyan
lehet elérni azt a célt, hogy haszontalanul
kárba ne vesszen annyi idő s a hivatalnok
sereg fizetésére szánt összeg? Nem is annyira
a pénz kérdése a közigazgatás egyszerűsi-
tése, mint inkább az idő, melyet a magyar
vármegyéknél még mindig nem tanultak meg-
becsülni. Óriási érték vesz kárba azzal az
idővel, mely manapság az ügyek elintézéséhez
szükséges, továbbá azzal a számos formassággal,
melyen az akták keresztül mennek, mielőtt

véglegesen elintézték. Igaz rákfenéje mai
közigazgatásunknak az, hogy nem tud gyorsan
elintézni és intézkedni.

Évek hosszú sora óta folyton csak egy
orvosságot sürgették ennek a bajnak: a köz-
igazgatás államosítását.

Gyökeresen új állapot teremtését várták
ettől a hatalmas reformtól és 15 esztendő óta
nem volt kormány, mely nem tartotta volna
szükségesnek jelezni, hogy a közigazgatás álla-
mosításáról szóló törvényjavaslat munkálatai
már ennyire és ennyire haladtak. És minden
kormány programjában benn foglaltatott ez
a pont s minden alkalommal a sajtó és a köz-
vélemény általános helyeslésével találkozott az
illetékes helyen elhangzott kijelentések, melyek
mindig egybehangzóan azt hirdették, hogy a
közigazgatás államosítása szükséges és be fog
következni.

Néhány hónap óta azonban úgy tapasztaljuk,
hogy a krónika hallgat a nagy államosi-
tásról. Helyette egy új jelszó került forgalomba
és a vármegyék részéről sokkal lelkesebben
hangoztatják, mint az államosítást. Az új
jelszó: egyszerűsíteni kell a közigazgatást. Ez
az új probléma, melynek megoldásán buzgón
töri a fejét egész Magyarország.

Lehetséges, sőt mi nem is hisszük, hogy
az új jelszó a réginek meghalását jelentené,
hogy az illetékes tényezők a közigazgatás
egyszerűsítésében látnák elérve azt a célt,
mely a közigazgatás államosítása kapcsán lebeg
az ország előtt. Azt hangoztatják mindíg: a
vármegyék autonómikus szervezete lejárt
magát, nem illik bele a modern élet hatalma-

san megszélesedett kereteibe, gátjául szolgál a
társadalmi egybeolvadásnak, a kereskedelmi és
ipari forgalomnak és az általános, egyöntetű
jó közigazgatásnak. Mondották: toldás-foldás
nem használ itt semmit, tökéletesen új szerve-
zetnek kell a régi helyébe lépni.

És most nem beszél senki semmit a nagy
államosításról, az egyszerűsítés, az ügyvitel
gyorsasága, a közigazgatás javítása a régi
alapon: ez foglalkoztatja az elméket s erről
tanakodnak Kárpátoktól az Adriáig.

Ismételjük, nem hisszük, hogy el lenne
ejtve a nagy és nehéz probléma s helyette a
részeletes megoldást, az egyszerűsítést is kielé-
gítőnek tartanak illetékes helyen. Nem hisszük
ezt, mert ez megtagadása lenne annak a prog-
ramnak, melyet 15 esztendő óta folyton
vallott a hivatalos Magyarország. Inkább azt
hiszük, hogy a közigazgatás egyszerűsítésével
akarják megteremteni azt az alkalmas átmeneti
állapotot, melyben sokkal kisebb rázkódtatással
lehet megteremteni az állami közigazgatást, mint
a jelenlegi állapotban. Az a helyes. A talajt
elő kell készíteni, ha új gyümölcsöt akarunk
benne érlelni. A vármegyéknek bele kell nevelni
az új világnézetbe, a hivatásnak új oldalról
való felfogásába. Évszázados állapotok, szoká-
sok és törvények megváltoztatásáról van szó,
egy csapásra ezeket megváltoztatni nem lehet,
de nem is szabad.

Egyszerűsítsük tehát a közigazgatást, azu-
tán államosítsuk!

Szép és nagy feladat ám az egyszerűsítés
is méltó arra, hogy minden közigazgatási em-
ber, az irnoktól az alispánig, behatóan és ko-

TÁRZA.

Az 1054. szám.

Mire az érdenies házaspár hazérkezett a kis
1054. szám a padlón feküdt félig összeesve; feldöntötte
szegényke a bográcsot és leforrázta magát a gőzölgő
lével. Szörnyű rémület között tépték le ruháit, kis
teste egy óriási selhez hasonlított.

— Átkozott fickó! Azt hiszem, félig már meg-
szenesedett! — ordította Pliggelin mama.

— Oh csak nem mérí ránk az Úriston azt a
csapást, hogy megfosson bennünket attól a néhány
forinttól, s mit ezért a féregért kapunk, — sópáncodott
a cipész.

Künn az országuton csillog a decemberi hó a
nap fényében. A fenyő ágai meghajolnak a rájuk ne-
hezű fehér teher alatt, s vidám szánccengés viszhangja
kél. Minden a karácsonyt látszik ünnepelni.

Egy csukott szán, a mely elé tüzesvörű paripák
voltak fogva, száguldott tova a sima úton, a bakon
egyenruhás kocsis. Habár előkelő uraságok ülhetek
benn, drága hermelin és nyusztrémes bundába van-
nak burkolózva, arczuk mégsem fejezett ki megelégo-
dést. Egymás kezét fogták és némán néztek maguk elé.

— Mindjárt ott leszünk kedvesem.

— Ottó, görcsösen vonaglik a szívem, ha a vi-
szontlátásra gondolok. Meghalok a szégyentől. Oh meny-
nyire érzem, hogy hűnös vagyok!

— Ha tudná, hogy minden szava éles tör gya-
nánt hatol a szívembe. bizonyára igyekeznél uralkodni
magadon. Egy hosszú éven át könyörögtem bocsánato-
dért, mikor elhanyagoltalak, mert atyám kitagadással

fenyegtetett. Tudom, hogy gonoszul bántam veled; de
mikor atyám halála után magam ura lettem és szere-
lemtől dagadó szívvel hozzád siettem és térden állva
kértem bocsánatot, a kezdet és szerelmedet, — te
akkor megígérted, hogy megbocsátasz!

— Megbocsátottam Ottó! De ígérd meg te is,
hogy ha feltaláljuk gyermekünket, úgy fogjuk nevelni,
hogy lelkiismerete soha meg ne tántorodjék és le ne
térjen a becsület útjáról.

— Esküszöm neked, olyan jellemmő nevélem,
hogy az atyja pirulhat majd, ha a fával összehason-
lítja magát — mondá a nyusztrémes bundába burkolt
ur keserű hangon.

— Lakik itt egy Pliggelin Péter nevű cipész?
— Igen lakik! — kiáltott a mester és lelkesedve
futott ki az utcára, mikor a nagy uri kocsi az ő háza
előtt megállt.

— Akkor jó ember... akkor... egy gyer-
mek is van bizonyára önnél az árvaházból... úgy
hiszem az 1054. ik szám?

— A kiért évenként 25 márkát kaptam, igen,
igen óh... óh Istenem. Uram, vége az én örömem-
nek...

— Mit akart ezzel mondani az itenért — kiáltott
egy halotthalvány nő és kidugta fejét a szán ablakán.

— Igenis kérem alássan, a szegény fiuvál történt
valami... valami baj...

Benn a cipész házában halványan, némán feküdt
a kis 1054. egy durva zsákon. A forró folyadék, mely
halálát okozta, megkímélte a finom márványfehér arczot,
melynek nemes, tiszta éle nagyon hasonlít annak a
szomorú férfinak a vonásához, a ki szegényes ravatal
előtt könyezve állott. Szegény kis fiu, minden ízében
Rosenhjelm volt, — de csimerével soha sem ékesked-
hetett.

A grófné magánkívül borult a kis tetemre és
zokogva kiáltá?

— Gyermekem! Gyermekem!

Ottó gróf kísérletet tett a látszat megóvására,
de hiába. A cipész és felesége most már világosan
láthatta, hogy a gyermek előkelő származású volt.

Egy fél órai időzés után azonban az uri utasok
ismét a hideg udvariasság álarczát vették fel a gróf
jóakaratu mosolylyal szolt a cipészhez:

— Én önnök és nejeinek valóban felvilágosítá-
sal tartozom sajátoságos fellépésüknök és a grófné folindu-
lása felől. Látja kérem, ez a szegény kis gyermek
családunk egyik komornyikjává volt, a ki az árvaházba
ada, mert a gyermek születése az anyja életébe került.
Mikor ezt megtudtuk elhatároztuk, hogy felfogadjuk a
gyermeket. A grófné nagyon megörült, mert nekünk
nincs gyermekünk és most nagyon szomoruan érinti őt
ez a szerencsétlenség. Kedves mester fogadja el tőlem
ezt a csekélységet azért, hogy — amint hiszem — jól
bánt a szegény kis fiuvál.

A cipész földig hajlott és olyan arczot igyeke-
zett mutatni, hogy el lehessen hinni a gyermek iránti
jóakarátát. Pliggelin mama könnyes esemét törülgette
és Isten áldását kérte a gazdagok fejére, a kik nem
foledeznek meg a szegényekről.

És mialatt a háziak a konyhába a gróf adomá-
nyát számlálgatták, az édes anya halkan, észrevétlenül
lopózkodott gyermekéhez, megcsókolta és zsebolójával le-
vágott egyet a halálos verejtéktől nedves fürtök ből!

Rosenhjelm gróf házassága boldog, de gyermek-
telen. Persze, persze, a sors nem részesíti őket min-
den áldásában, — így vélekednek a szomszédok.

— Sok is volna a jóból, különösen annak a neve-
lőnőnek, a kit olyan fényes szerencse ért.

molyan foglalkozzék vele, mert az egyszerűsítés csakis úgy lesz helyes és alkalmas, ha a közigazgatás minden hivatalos fórumában a legmesszebbre menőleg érvényesül.

A belügyminiszterhez beérkezett jelentésekben, melyek az egyes vármegyék egyszerűsítési javaslatát tartalmazzák, sok a hasznos és célra vezető, a kik össze fogják állítani a közigazgatás új rendjét, azoknak nagy segítségére lesznek a vármegyék tanácsstermeiben kifejezsedett reformrészletek. Használjanak is fel közülök mentől többet, mert hisz elvégre a vármegyék tudják legjobban, hogy mi kell nekik.

És arra vigyázzanak az új rend megalkotói, hogy az ne járjon se költség, se személyszaporítással. Mert kissé humoros színben tűntetné fel a reformot mely egyszerűsíteni akarván több hivatalnokot foglalkoztatni szaporítja az aktakeresők számát. Nem kell több hivatalnok, mert elég is, sok is, a mi eddig van. A mi kell az a közönséggel való gyors és közvetlen lehetőleg szóbeli érintkezés, rövid záros határidőn belül való elintézés, és hogy mindenkinek a ki a vármegyét szolgálja, megfelelő minőségű és mennyiségű munkája legyen. Ennek az elvnek kell érvényesülni a közigazgatás államosításában is.

Üdvözlő beszéd,

melyet Kondoroson febr. 10-én a tanítók háza javára rendezett hangversenyen elmondott Bukovinszky Mihály szarvasi járásköri elnök.

Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim!

Midőn a békésvármegyeyi ált. tanító-egyesület szarvasi körének képviselőitében önök üdvözlésére megjelennek, teszem azt azzal a készséggel, mely egyesületünknek önök iránt érzett mély hódolatában és hálás tiszteletében egybeolvad. De ezen ünnepélyes pillanatban engedjék meg nekem azt, hogy e készségem a honfiai lelkesedésben is kitörjön.

Oltárokat látok szép hazámnak téerein! Oltárait a hitnek, melyből nemzetem megigazulását, üdvét várja ama szebb, ama jobb korban, mely jöni fog a melynek jönie kell! Oltárait a fajszeretnek, oltárait a közmívelődésnek és — oltárait az emberbarati intézményeknek, mint oly alkotásokat, melyek a nemzet hitének legnemesebb gyümölcsei, — s melyekben a magyarok romlatlan tiszta erkölcsé, teljes életereje, jövőnd nagysága és dicsősége rejlik, hogy beteljen a „legnagyobb magyar“ próféciája: „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Lelkesedem, uraim és hölgyeim, mert szent a tűz, mely ezen áldozati oltárokon lobog, a honszeretetnek oly tüze, mely nem éget, de humánus, hazafias tettekre és áldozatkészre hevíti a mivel társadalmat épp' úgy, mint e honnak atyáit.

Jöjjenek csak, mélyen tiszt. uraim és hölgyeim, jöjjenek velem ezen oltárokhöz, s látni fogják önök ezeknek ragyogó fényénél, hogy a mit Sajó és Mohács, kurucz és labancz, a pártoskodás e korszakának a

— Ifjúkori szerelem, — mondják.

— Az ám, de sommi sem lett volna a dologból, ha az öreg gróf életben marad!

A gróf és grófné lassankint öregednek. Érdekesen szép fejükön az ezüstös szálak száma mindegyre szaporabb. Fesztes ünnepélyes szolgák járnak a kastély termében ide s tova tisztogatnak, porolgatják a drága majolika és sèvres porcellántárgyakat, üres szobaleányok kofélik, fényezik naponkint a butorokat és a tükröket. Ennyi gondosságnak, vigyázatnak csak egy szikrája is megmonthatott volna egy életet, melynek hivatása lett volna napfényt, örömet, derült varázsolni a rideg, komor falak közé.

Néha keresztül megy a vár udvarán a főerdész fia, egy erőteljes 19 éves ifju. Főnt a sárka teremben az ablaknál áll a gróf és a grófné kincseik daczára szegényen, sajnálatraméltóan. Szorosan átülve tartják egymást és halkán susogva ejtik a szót:

— Ő is ennyi idős lenne.

Messze-messze innen, ama faluban, egy kis sirdomb emelkedik, márvány emléklapjára angyal van ki faragva és arany betűk ragyognak rajta. Ezt a sirdombot ápolják legjobban a temetőben, mely alatt lilomok és rózsák közt egy kis gyermek szunnyad, az 1054-ik szám.

hideg rideg vasa e halhatatlan életre termett nemzeti kultúrfejlődésében megakasztott, — azt kiválóan 1868. óta egyrészt a magyar kormány, a bölcs törvényhozás az állam és a nagy közönség áldozatkésztségének bevonásával, másrészt az egyházak, testületek, egyesületek, az állammal mintegy nemes versenyre kelve, lázas tevékenységgel helyreütni igyekeznek, hogy soha ne teljesedjen be e nemzeti ama vézsjóslatú ige: „Elvész a nép, mely tudomány nélkül való!“

Es épül és — virágzik e hon! Szentséges épületeknek építésében minden igaz honfi kiveszi a maga részét, de kiveszi azt a tanító, a nemzet napcsámossá is. Igen, a mai tanító ismeri a hivatását, érzi, tudja, hogy a politikailag egyesített nép még nem egységes nemzet, hanem hasonló a kévéhez, mely szétb hullhat érzi, tudja, hogy belső kapcsolatok: magyar erkölcs, magyar gondolkodás, érzés és nyelv s a mi mindezeknek a koronája: a tiszta honszeretlem, képezik azt az erőt, mely a magyart egységes, nemzetetté tömöríti, — s hogy éppen ez ama magasabb művészet, mely az ő hivatásos munkájától várja a szerencsés megoldást. És e hivatását a magyar tanító az egyház, az állam szentélyénél czeltudatosan, udértással, mindennek felett pedig — egy leendő nagy és hatalmas Magyarországnak az eozmény képétől vezéreltetve akként végzi, hogy a haza fényre derüljön, s e fényben megvalósítva lássa majdán időálljának azt a felemelő, azt a megragadó képet, midőn a boldog és hálás nemzet elismerésének virágaiból font koszorút övez tanítóinak a honlokára.

Boldog tanítói nemzedék, mely egykor mindast elfogja éri, mit mi, küzdök, csak óhajítani merünk! De boldogok vagyunk mi is annak tudatában, hogy e szebb jövődönök a szolgálataiban mi is fáradozunk. S éppen ebben a tudatban tükröződik vissza voltaképen az ideális tanítónak az ő munkaezeje, kedve és lelkesedése. Ebben? Oh nemcsak! Ma már a kormány, a mivel közönség is kölcsönöz erőt torhes hivatásához a tanítónak, mert megbecsüli s másokkal is megbecsülni tudja a tanítói munkát.

Avagy merész fanatizmus és nem nemes elismerési volna-e az, midőn koszorús költők prófétai ihlettségében a magyar tanító kart a nemzet oly hadseregének nyilvánítja, melynek hivatása Magyarországot újból meghódítani. Avagy az az általános érdeklődés, az az áldozatkésztség, mely kormányunk részéről s az ország minden vidékén a tanítószág és a tanítók két nagyszerű alkotása: a Tanítók Háza és az Eötvös alap támogatásában nyilvánul, nem nyilvánvaló elismerés?

Imo most is, midőn szerény körünk e két tanító, intézmény érdekében ezen ünnepélyt rendezzi, eljöttek önök is a mi oltárainkhoz, — eljöttek filléreikkel eljöttek elismerésükkel és — eljöttek különösen azon indulattal, mely volt a Jézus Krisztusban: istápolni a szegényeket, istápolni szegény törekvő fiainkat, hogy felsőbb tanulmányaikat végezendők ingyen otthonuk legyen a tanítók házában, istápolni korán elnyomorodott kartársainkat, özvegyeinket és árváinkat.

Leborulok — a szeretetnek ez oltárainál Isten iránt való nagy alázatosságban hálás piciással!

Ezek után midőn kartársaim, valamint a Tanítók Háza és Eötvös-alap intéző bizottság nevében úgy ezen ünnepélynél szives készséggel közreműködő tagokat mint kedves vendégeinket szerény falaink között hazafias tisztelettel üdvözlöm: nemes törekvésünkhöz Istentől sikert, áldást és derült kedvet kérve, az ünnepélyt ezennel megnyitom.

Ujdonságok

A kondorosi hangverseny.

A szarvasi járásköri tanítók nevében febr. 10-én Kondoroson rendezett hangverseny minden tekintetben sikerült. A „Tanítók háza“ javára 100 koronát jutathat a rendezőség, ami igen szép összeg tekintve azon számos akadályt, mely a sikernek útjában állott. Az időjárás igen alkalmatlanná lett az ünnepély előtti napokban, holott Kondoroson még szükség van arra, hogy ily nagyobb szabású mulatsághoz a vidék érdeklődését is megnyerjék. Ezuttal sem családott Kondoros ezen feltévéésében, mert a mulatságon messze vidékről jött kedves vendégek is résztvettek.

A hangverseny műsora kellemes szórakozást ígért a közönségnek. Az előadás feltűnően minden várakozást, mert teljesen kielégíté meg a fokozottabb igényeket is. Bukovinszky Mihály kondorosi községi tanító, járásköri elnök szónoki hévvel előadott szép, lelkes beszéddel üdvözlő az egybegyűlt előkelő közönséget. (Ezt a szép beszédet lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.) A beszéd után felhangzott az elismerést tanúsító előadás. Keviczky László „Falun“ című humoros elbeszélése folytonos derűltétségben tartotta a hallgatóságot. A zongorajátékban művészi tőkélylyel szereplő Dr. Dezső Antalné Liszt „II-ik Rapsodiját“ tűntető tetszés mellett bravúrral adta elő. Lányi Anna kisasszony, a „Vis a vis“ című kedves monológot, a töle megszokott korrektt előadásban mutatta be; állandóan lekötve a figyelmet, valóban bámulatot keltő elő-

adási művészzel, otthonossággal, elevenséggel, kitűnő memóriával lelkes elismerésre készítette hallgatóit s ez elismerés szűnni nem akaró tapsviharban nyilvánult. Kupecz Vilmos hegedűjátéka szintén oda sorolható, hol már a művészi képességek azonnal szembe ölenek, a figyelmet lekötik s a szereplőnek a kitűntető elsőme rést biztosítják. A művészi hegedűjátékot zongorán művészileg kísérte Dr. Dezső Antalné urnő és „Charles Dancla III. Air Varie“-ja nagy hatással volt interpretálva úgy, hogy a hallgatóság lelkesen ujjazott, mire a szereplők engedve a közönségnek megismételték a játékot. Ennek végeztével Fülöp József szavalta el Endrődi Sándornak „Vissza várlak“ című hatásos költeményét. A szavalónak bőséges rész jutott a közönség elismeréséből a kollomás előzetért. Még Hubay János „Csárda jelenete“ következett hegedűn zongora kísérellettel Kupecz Vilmos úr és Dezső Antalné úrnő által előadva, mely előadás méltó befejezése volt a műsornak s újabb alkalom arra, hogy a díszes közönség lelkes elismerését nyilvánítsa.

A hangverseny után felhangzott a már türelmetlen zenekarnak tánczra felhívó zenéje s nem sokára sugárzó jó kedvvel jártak a fiatalok a tánczot, melynek csak a reggeli szűrkülötkor lett vége. A II-ik négyest 26 pár tánczolta s alig volt rövidke szünet a gyorsan röpönő éjszakában, melyben a tánczolókat pihenőt tartottak volna. Reggel a 7 órakor induló vonat elvitte a mulatók egy részét, más része pedig ott maradt még egy-két kedélyes órát töltve a kondorosiakkal.

A táncmulatságban résztvettek: Balla Sándorné (Csabacsüd), Borsics Ignáczné (Szarvas), Bukovinszky Mihályné, Dr. Dezső Antalné, Fekete Kálmáné, Fekete Miklósné, Fülöp Józsefné, Füzék Bejáné, Gajdác Pálné, (Tót-Komlós), Győry Imréné (Ócsúd), Honti Kálmáné, Iszlai Gáborné (P. Kakasszók), Ilgner Frigyesné, Dr. Jakus Benőné (Endrőd), Jánossy Gézáné, Kálmán Farkasné (Gyoma), Keviczky Lászlóné, Lászlóffy Vilmosné (Szarvas), ifj. Nagy Sándorné, Privler Pálné, Reiner Bejáné, Sziber Istvánné — urasszonyok.

Balla Honka (Csabacsüd), Bella Aranka, Borsits Marianna és Stefánia (Szarvas), Dimény Julieka, (Szarvas), Gajdác Alvin (T. Komlós), Győry Ida (Ócsúd), Kálmán Honka (Gyoma), Lányi Anna (Szarvas), Lányi Hermin (Nagylak), Lászlóffy Emma s Róza (Szarvas), Luszky Blanka, Machács Mariska, Maresok Vilma (Szarvas).

A tanítók háza javára tartott kondorosi táncmulatság alkalmával föléfűztek:

Bukovinszky Mihály; Privler Pál, Kiss Elek, Balla Sándor 5—5 korona, Vörög Mihály, Czirbusz Endre 4—4 kor. Dörözy Péter, Iszlai Gábor 3—3 kor. Matusch Pál, Engel Tivadar, Velki Béla, Honti Kálmán, M. n. ály Emma, Heuszler Mari 2—2 kor. Lászlóffy Rózsika, Füzék Béla, Tyohár Endre, Bodák Mátyás, Jánossy Géza, Baross István, ifj. Nagy Sándor 1—1 kor. mely összegüket köszönettel nyugtázza a rendezőség.

A szépen sikerült jótékony célú táncmulatságnál feltűnő volt a járásköri tanítók hiánya, kik közül a kondorosiak kivételével csak egy volt jelen, holott a nemes czél sorkonthatte volna komolyabb érdeklődésre biz a „Tanítók háza“-ról van szó!

— Közgyűlés. A szarvasi takarékpénztár f. hó 14-én tartotta évi rendes közgyűlést a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Tudomásul vétették és jóvá hagyatott az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak jelentése a múlt üzleti év forgalmáról s a felmentvény megadott. Az osztalék részvényenként 16 koronában állapított meg. Aelnökké választott egyhangú lelkesedéssel Benka Gyula főgymnasiunai igazgató. Az igazgatóság, választmány a régi maradt. Kifogást csupán egy választmányi tag ellen emeltek ki a b. szt. andrási takarékpénztárnál felügyelő bizottsági tag s mint ilyen incompatibilis. A közgyűlés többsége azonban arra az állápontra helyezkedett, hogy a két állás nem össze férhetlen. Elnökké Benka Gyula szép szavakban köszöntö meg a takarékpénztári igazgatóságnak és tisztviselői karnak a múlt üzleti év letorgása alatt tanúsított lelkiismeretes buzgó tevékenységét. Ezzel az ülés véget ért.

— Sorozás. Miro kitavasodik az idő, mérték alá állnak újra a logónyek: márczius első napján kezdetét veszi a sorozás. Az idén a következő sorrendben szedik a katonát Békésmegyében:

S z e g h a l o m : Márczius 2, 4, 5, 6. Polgári elnök dr. Bodoky Zoltán főjegyző, polgári orvos dr. Nuszbaum Károly járási orvos. Állításköteles 616.

G y u l a : Márczius 14, 15, 16, 18. Elnök dr. Fábry Sándor alispán, orvos dr. Zöldy János főorvos. Állításköteles 618.

B é k é s : Márczius 20, 21, 22, 23, 26. Elnök dr. Bodoky Zoltán, orvos dr. Frey Géza járási orvos. Állításköteles 788.

G y o m a : Márczius 28, 29, 30. Elnök dr. Fábry Sándor, orvos dr. Zöldy János. Állításköteles 432.

C s a b a : Április 1, 2, 3, 4. Elnök dr. Fábry Sándor, orvos dr. Zöldy János. Állításköteles 798.

S z a r v a s : 9, 10, 12, 13, 15. Elnök dr. Bodoky

Zoltán, orvos dr. Szlovák Pál tb. főorvos. Állításköteles 876.

Oroszás: Aprilis 17, 18, 19, 20, 22. Elnök dr. Bodoky Zoltán, orvos dr. Steiner Zeigmond járási orvos. Állításköteles 1148.

Egész Békéscsaba megyéből tehát összesen 5276 állításköteles fog az idén a sorozóbizottság elé állani.

Halálozás. Konvalina Ferenc városunk köztisztviselőiben álló polgára folyó hó 15-én reggeli 5 órakor alig egy heti súlyos betegsége után 60 éves korában elhunyt. A megboldogult a közügyek szolgálatában fáradhatlan, ernyedetlen szorgalmú volt. Távozásával különösen a róm. kath. hitközség szenved nagy veszteséget. Tíz évig szolgálta az egyházat mint főgondnok s különösen a hitközség pénzügye rendezése s fejlesztése által magának elévülhetetlen érdemeket szerzett. Míg azelőtt az iskolai pénztár oly szűnandó állapotban volt, hogy a tanító 3-4 hóig volt kénytelen várakoznia, míg fizetéshez juthatott; az évi megszólás és tisztogatás sokszor elmaradt: az ő gondnoksága alatt oly kedvező állapotok jutottak előtérbe, hogy az iskolai pénztárnak jelentékeny iskolai alapja van, a fizetésteljesítés föl nem akad a hitközségben a rendezett állapotokat legjobban bizonyítja az új harmadik iskola szép épülete. Ily szép eredmény koronázta az ő buzgó fáradozását. A szentandrási takarékpénztár igazgató tanácsának is tagja volt s ott is elismerést vívott ki magának. Mint férj és családapa gyöngőd, példányoszerű mostoha gyermekeihez igazi édesapai szeretettel viseltetett. Polgártársaival az érintkezésben nyílt és lekötözhető, szíves volt. Elhunytáról a szarvasi róm. kath. hitközség és egyháztanács valamint a család a következő gyászjelentést adta ki:

A szarvasi róm. kath. egyháztanács és hitközség fájdalmas szívvel jelenti Konvalina Ferenc egyházi és iskolai gondnoknak f. hó 15-én reggel 5 órakor az utolsó szentségek példás felvétele után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 15-én d. u. 1/4 órakor fognak a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint a halásztelki ótombon nyugalomra tetetni. Az engedelmű sz. miseáldozat f. hó 18-án reggel 8 órakor fog az elköltözöttnek lelki üdvéért az egkek Urának felajánlatni. Szarvason, 1901. évi febr. hó 15-én. Nyugodjék a boldog feltámadás reményében!

Aldírtok szomorodott szívvel jelenti a teljesítetellen jó férj, apa, após és rokonnak Konvalina Ferencnek a róm. kath. hitközség gondnokának f. hó 15-én d. u. 5 órakor életének 60 ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 16-án d. u. 3 órakor fognak a r. k. szertartás szerint az ó temetőbe örök nyugalomra tetetni. Konvalina Ferencné sz. Klein Erzsébet mint neje. Sipkovszki Ferenc gyermekeivel. Sipkovszki János nejevel mint fia. Közégy Mihály nejevel és gyermekeivel mint vő. Köbl József nejevel és gyermekeivel. Oszterland József nejevel és gyermekeivel mint közeli rokonok. Szarvas 1901. febr. 15. Áldás és béke hamvaira!

Bizottsági gyűlés. A szarvasi „Szabadélvü Polgári Kör“ gazdasági és végrehajtó bizottsága f. hó 13-án tartotta ülését, melynek tárgyát egy új helyiségnek kibérlése és a conzorciumokkal való tárgyalás képezte. A bizottság a kör céljaira legalkalmasabbnak Sárkány Ferenc iparosnak házában levő lakást ítélte, s ennek egy évre évi 400 koronáért való bérbevételét elhatározta. A conzorciumokkal való egyezkedés előkészítését a bizottság Tepliczky János, Simbóvics Pál, Sárkány András Podani Pál és Borgulya Pál bizottsági tagokra bízta.

Alapítvány. A szarvasi férfi dalkar f. hó 14-én tartott ülésében ügybuzgó elnökének, Liska János fő gymn. tanárnak, indítványára elhatározta, hogy a helybeli főgymnasiumnak azon szíveségét, hogy helyiséget ad a dalkar gyakorló óráinak megtartására, egy alapítvánnyal hálálja meg. 50 koronát ad át jelenleg azzal a feltétellel, hogy az összeg úgy a saját kamataival, valamint a dalkarnak további adományaival 1000 koronáig gyarapítsassék, amideu is aztán évenként 50 korona fordítsassék az összeg kamataiból oly főgymn. tanulók jutalmazására, kik a tanulói dalkarnak lesznek buzgó működő tagjai.

Fillér estély. A szarvasi nőegylet ezúton érte sítit az érdekelteket, hogy folyó év márczius 2-án a Casinóban fillér estélyt rendez. Külön meghívók nem lesznek. Meglepetésekben nem lesz hiány. A vigalmi bizottság.

Elszerződés. Czapek György karmester vezetésével álló helybeli zik zenekar a nyári évadra Csorba tóra szerződött.

Helyettes ügyész. A szarvasi takarékpénztár igazgatósága tegnap tartott ülésén dr. Salacz Oszkár ügyésznek betegsége miatt 3 óra szabadságot adott s helyettesítésével dr. Haviár Gyula ügyvédet bista meg. Ez az igazgatósági intézkedés kétségkívül a részvényesek megelégedésével találkozik.

Utolsó farsang. Kondoroson a polg. olvasó kör ma vasárnapon közvacsorával egybekötött tánc mulatságot rendez saját helyiségében könyvtár alapja

javára. Belépti díj 1 kor. Ugyancsak Kondoroson a farsang utolsó napján az uri kaszinóban „rögtönzött“ táncmulatság tervezetlik — belépti díjak nélkül.

Uj iskolaszéki elnök. A kondorosi községi képviselő testület febr. 12-én iskolaszéki elnökül a községi iskolához Mázor József birtokost választotta meg.

Gyanus elhalálozás. Kozák József b. sz. andrási 22 éves ifjú e hó 12-én délben gyanus tünetek között halt meg. A halott kém mérgezés esetét látta fenforogni s az esetet bejelentette, minek folytán a szarvasi kir. járásbírósg a hulla felboncolását rendelte el. A boncolás megis ejtetett s kitűnt, hogy Kozák József tényleg mérgezés következtében halt el. A vizsgálat fogja majd kideríteni, hogy vajjon meg mérgezés, avagy önmérgezés esete fog-e fenn?

Sértés lopás. Betovics József b. sz. andrási lakosnak a tanyájáról f. hó 11-én éjjel eddigelő ismeretlen tettesek 5 db. magló sertést hajtottak el.

Elesipett zsebmetsző. A pénteki heti piacon a járózsgálatot teljesítő rendőrnek feltűnt, hogy egy vándor legény forma ember, nagy figyelemmel kísérget egy tanyai asszonyt, s e vándor legényt éppen abban a pillanatban csipte nyakon, mikor ez az asszony kosarából azon kendőt, melybe annak pénze volt bekötve, elakarta lopni.

Lesz-e belőle járásbíró?

— Visszaemlékezés. —

A képviselőház pénteki ülésén egy ellenzéki képviselő fölemlítette, hogy Marosvásárhelyen egy bírósági aljegyző a függetlenségi jelölre adta szavazatát. Fölemlítette továbbá, hogy mikor az aljegyző leszavazott, akkor egy kormánypárti ur így szólt:

— Na, ebből sem lesz aljárásbíró soha.

Hogy ez a jóslat be fog-e válni, arról persze ma nem igen lehet beszélni, de azt már el lehet mondani, hogy a Török Friczi annak idején mi történt.

Ez a Török Friczi vig, könnyelmű és lump fickó volt s a törvényszéknél aljegyzősködött. Aki azt állítaná róla, hogy a hivatalba pontosan járt, hogy a jogi lapokba cikkeket írt és hogy pályáján nagy ambíció vezetett, az bajosan mondana igazat, mert Török Friczi inkább mulatott, mint dolgozott.

A törvényszék elnöke komoly és szigorú főnök volt s mikor a fiatal aljegyzővel tisztába jött, egész kerekén kijelentette, hogy az az ur nem csinál karriert soha s tiz esztendőig is aljegyző marad. Ezért ő jót áll.

Nem sokkal azután a városban a követválasztásra készültek s azok közt, akik a választási mozgalomban részt vettek, Török Friczi nagy szerepet játszott. A bohém természetű aljegyző határozottan a negyven nyolcasok zászlója mellett harcolt, szavazatát a függetlenségi párt jelöljére adta, aki mindennek daczára is alaposan megbukott. Hogy a választás véget ért, a városban mindenki tisztában voltazzal, hogy az aljegyző karrierjének csakugyan vége szakadt, mert hát a miniszter nem olyan bolond, hogy azokat tolja előre, akik a kormány ellen korteskednek és akik függetlenségi jelöltekre szavaznak.

A törvényszéki elnök pedig, aki megunt az aljegyző lustaságát és hivatali mulasztásait, szabadulni akart tőle s fölszólította, hogy áthelyezése iránti kérvényt terjessze elő.

Török Friczi erre lármázni kezdett s uton-uttfélen hirdette, hogy a büntetés ideje elérkezett. Az elnök amiért a függetlenségi jelölre szavazott, más városba akarja elhelyeztetni, hogy a többieknek intő példaul szolgáljon. Ez a hír persze a városban hamar elterjedt s ezt a hírt az egyik ellenzéki lap mindjárt meg is írta: illusztrálásul annak, hogy mily jutalom vár ama hivatalnokra, akinek meggyőződése van és ellenzéki mer lenni.

A törvényszéki elnök, látván hogy a látszat ellene szól, igen meghökent, attól félve, hogy a láрма országos lesz. Fölutazott hát a fővárosba és kieszközölte, hogy Török Friczit jegyzővé nevezzék ki, de az ország más részébe. Ez aztán meg is történt s az aljegyző éppen nem lármázott az előléptetés miatt, amire más körülmények között egyáltalában nem számíthatott volna.

Annál a törvényszéknél, ahova ily körülmények között jutott, az elnök még szigorubb volt. És mikor azt látta, hogy az új jegyző nemcsak nem akar dolgozni, de nem is dolgozik, hamarosan tegyelmi vizsgálatot rendelt el ellene. Friczi már ekkor az új székhelyen is ellenzékeskedett s így történt, hogy a tegyelmi vizsgálat elrendelése után egy budapesti függetlenségi lap erősen kikelt a törvényszéki elnök ellen, aki azzal akar érdemeket szerezni magának, hogy a nem kormánypárti hivatalnokokat kegyetlenül üldözi. A támadás igen heves volt s abból az igazságügyminiszternek is kijutott, aki a heceket nem szerette.

Hogy mindezek után a kulisszák mögött mi történt, azt nem tudni, de az bizonyos, hogy a tegyelmi vizsgálat berekedt és hogy Török Friczit soronkívül aljárásbíróvá nevezték ki egy nemzetiségi faluba, ahol a függetlenségi pártot hírből is alig ismerték. Az újabb áthelyezés tehát újabb előléptetéssel járt.

Török Friczi most már néhány esztendőig csün-

desen viselte magát és dolgozott is. De azután a rongyos faluban unakozni kezdett s egy napon a függetlenségi pártot megalakította. A főispán e hír hallatára majdnem hanyat esett és sietett jelentést tenni. Ekkor már más volt az igazságügyminiszter s igen valószínűnek látszott, hogy Török Friczi áthelyezik.

Mielőtt azonban ez megtörtént volna, egy lőbeszedű és erős hangú függetlenségi képviselő a Házban interpellációt terjesztett elő és az igazságügyminisztertől azt kérdezte, hogy mi igaz abból a hírből, hogy Török Frigyes aljárásbíró, ezt a zseniális és vasszor galmu hivatalnokot azért helyezik át, mert a függetlenségi pártot megalakította, vagyis mert szent meggyőződését követni merete?

Ez volt az oka annak, hogy az interpellációra igen meglepő választ adott. Beismerte, hogy Török Frigyes aljárásbíró, ezt a nagy tudású és törhetetlen szorgalmu hivatalnokot, abból a faluból elhelyezik, de nem büntetésből, hanem jutalomból. Az ilyen zseniális bíró — mondta a miniszter — a kormány akkor is megbecsüli, ha függetlenségi pártot szervez, mert az a cél vezérli, hogy az igazságszolgáltatás kitűnő legyen. És mert Török Frigyes aljárásbíró tudására és szorgalmára előkelőbb helyen van szükség, hát járásbíróvá nevezi ki s a fővárosban alkalmazza.

Erre a válasza óriási eljenzés támadt s a kormánypárti lapok másnap arról vezércikkkeztek, hogy a kormány a tisztviselők pártállására nem tekint s a kitűnő erőket még akkor is soron kívül nevezi ki, ha függetlenségi vezetők. Példa erre Török Frigyesnek, e zseniális és ellenzéki bírónak az esete.

Török Friczi most már mint járásbíró került a fővárosba s egyike lett a legszorgalmasabb bíróknak. A politikálással teljesen fölhagyott, föltétlenül hivatalnak és pályájának élt, ami azt jelenti, hogy a járás bíróságnál nem is vitte többre, mert senki sem bántotta és senki sem védelmezte. Mondta is később olykor-olykor, esüendes mosoly kíséretében, hogy ha tovább is ellenzéki maradt volna, ma már kuriai bíró és méltóságos ur volna. Hozzátette azonban, különösen ha aljegyzők hallgatták: „De azért ne csináljátok utánam ezt a dolgot, mert csak egyszer volt Budán kutyavásár.“

P. H.

Felelős szerkesztő: SZIKES ANTA I.

Nyiltér.

E rovatban készítték nem vállal felelősséget a Szerk.

Csernák István helybeli lakatos engem a szarvasi ipartestületnek 1901. évi február hó 15-én tartott közgyűlésén azzal rágalmazott, hogy én mint a testület pénztárnoka a reám bízott hivatalos pénzt elszikkasztottam, azzal a testületnek úgy számoltam el, amint nekem jól esett. Az előjáróság által kiküldött számvizsgáló bizottság majd később az ipartestületi előjáróság s ismét a számvizsgáló bizottság s számad isom felülvizsgálta azt teljesen rendben találván javasolta a jelzett közgyűlésen, hogy a felmentvény részemre megadassék. Sem az egyik sem a másik bizottságban Csernák István nem működött, így tehát neki módjában nem állott a számadásom helyessége vagy helytelensége felől meggyőződést szerezni, s így tehát engem meggondolatlanul rosszakaratulag és alaptalanul rágalmazott, mert a közgyűlés is számadásomat kifogás nélkül elfogadta, a felmentvényt ez alapou részemre megadta sőt midőn a pénztárnokságról lemondtam a közgyűlés e durva és alaptalan támadással szemben erkölcsi elégtételt is szolgáltatott részemre mert Csernák István és egy-két társa ellenlár-mája daczára majdnem egyhangulag újból megválasztott pénztárnoknak.

Az újbóli megválasztásomban nyilvánult közbizalom, valamint saját lelkiismeretem által diktált ama tudat, hogy engem az alaptalan rágalmak folytán szenny fölt nem érhet arra indit, hogy ez uttal csupán a nagy közönség elbírálására bizzam Csernák István eljárását.

Szarvason, 1901. évi február 16.

Liska Sámuel,
ipartestületi pénztáros.

NYILATKOZAT.

Mindazon „tisztelt jóakaróimnak“, kik engemet tegnap f. hó 16-án „részvétük mellett“ meghaltnak s elmetetni óhajtottak, tudomásukra hozom, hogy élek, s „részvétükkel“ legyenek szívesek addig várni, míg a jó Isten velem másképp nem rendelkezik. Mert én élni . . . sokáig élni óhajtok.

Szarvas, 1901. febr. 16.

Ridegh János, s. k.

Nyilvános köszönet.

Mindazon jóakaróimnak, meglistelőimnek, barátimnak, valamint főtisztelendő Szirmai L. Árpád plébános úrnak, a szarvasi róm. kath. egyház-tanácsnak, a bszl.-andrási takarékpénztár igazgatóságának és tisztikarának, megboldogult szeretett férjem, Konvalina Ferenc elhunytá felett nyilvánított őszinte részvétükért ezúton is a legtorróbb köszönetem fejezem ki.

Szarvas, 1901. február 16-án.

Özv. Konvalina Ferencné.

249—1901—végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a szarvasi kir. járásbíró-ságnak 1900 évi V. 1065/1 sz. végzése folytán Dr. Glasner Adolf ügyvéd által képviselt **Robitzsek K. utóda** felperes részére **Finkelstein Samu** alperes ellen 540 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2024 koronára becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbíró-ság V. 1065/2 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Szarvason, alperes lakásán 1284 ház szám alatt** leendő megtartása határidőül **1901 évi február hó 22 napján** délután 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok szikvizgyártógép, hintó, szodaüvegek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyző könyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenteiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Szarvason, 1901 évi február hó 9 napján.

MAGYAR MIHÁLY,
kir. bírósági végrehajtó.

Tavaszi búza

kapható a szarvasi vasut állomásra szállítva vagy Décsen zsákostól 16 koronáért.

Bővebb értesítést ad: **DÉRCZY PÉTER** Kondoroson.

Kívánatra minta is küldetik.

Háztelek eladás.

A Lusztig féle ház kertjei, a Beliczey-utczai

nagy kert

valamint a Kis-utczai

gyümölcsös kert

házhelyeknek egészben vagy egyes parcellák-ban örök áron eladók.

Értekezni lehet az örökösök megbizottjával a Lusztig féle háznál.

Hirdetés.

A Mikolay féle házban

egy üzlethelyiség

(Csáky és Deák utca sarok) evvel együtt

három szobás utczai lakás

mellékhelyiségekkel, továbbá még egy **két szobás**

utczai lakás kiadó. Bővebb felvilágosítás özvegy

Opauszky Istvánnénál kapható.

H I R D E T É S.

Turkeve város legszebb kereskedésre legalkalmasabb helyén egy álványokkal szépen berendezelt

üzlet helyiség

3 szobás lakással haszonbérbe adandó. Bővebbet a turkevi postamestertől.

Köhögés és hűtés ellen
a Kaiser-féle
MELL-BONBONOK
legbiztosabb hatásaúak **2650** hiteles közjegyzői elismervény
Egyedüli elismert és biztos segély a köhögés, rekedtség és nyálkasodás ellen.
Csomagja 20 és 40 fillér.
Egyedüli főraktár:
Bugyis Andornál, Szarvason.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
Kapható minden jóbb fűszerkereskedésben és vendéglőben.
M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A KRISTÁLY
SZTLUKÁCSFÜRDŐI
HECYPORRAS
IGEN TISZTA
BICARBONAT
ÁSVANYVIZ
KAPHATÓ FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.
A legízletesebb és legolcsóbb ásványvíz.

Sürgöny czim: **Nádházy Szarvason.**

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason.

(Kórház utca 1260 hászám alatt saját házában.)

elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármí módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók 1 frttól feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttól feljebb.

A Nádházy „Temetkezési Vállalata“ a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Temetés megrendelés esetén a gyászszoba behúzását és a gyászjelentést teljesen ingyen adom.

Kiváló tisztelettel: **Nádházy János.**

Valamint ércz koszoruk.